

До Конституционният Съд
На Република България

СТАНОВИЩЕ

На Сдружение "Гражданска инициатива за свободни и демократични избори" /ГИСДИ/ по конституционно дело №12 / 1999 г. и съгласно

Чл.149,ал.1,т.2 от Конституцията

Уважаеми Конституционни съдии,

Чрез Закона за изменение и допълнение на Закона за местните избори бяха извършени промени в Закона за местните избори /ЗМИ/. Част от тези промени са противоконституционни.

1. Противоконституционен е: *"Чл.42 /4/ /Нова – ДВ, бр.69 от 1999г./ След изтичане на срока за регистрация общинската избирателна комисия изисква служебно от Министерството на вътрешните работи да бъде извършена проверка на регистрираните кандидати за кмет и общински съветници по Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност. Получените данни се съобщават незабавно на партиите и коалициите, издигнали кандидатурите, които могат да ги оттеглят до началото на изборния ден."*

Тази алинея **ОЧЕВИДНО** противоречи на **чл.6** от Конституцията на Република България. Тя дава възможност за **намеса в изборите на Изпълнителната власт**, по-точно на Министерството на Вътрешните работи. Могат да се появят компромати против неудобните кандидати, без възможност за навременна защита от страна на засегнатите лица. Може и вероятно ще бъде проявен различен стандарт спрямо кандидатите от управляващата партия и опозицията. Със същият успех можеше /а в бъдеще може и това да стане/ да се поиска справка от какви психически и физически болести е лекуван кандидата, какъв е успехът и поведението му от училище, какво е семейното му положение

и ако е разведен – защо и т.н. Смятаме, че Конституционният съд на Република България е ДЛЪЖЕН да опази българските граждани от това драстично нарушаване на гражданските им права.

2. Противоконституционен е: **“Чл.72 /4/ Всички бюлетини са бели и не съдържат реквизити извън изброените в закона.”** и свързаните с него: **“Чл.73 /Нов текст – ДВ бр.69 от 1999 г./ /1/ Бюлетината за избор на общински съветници съдържа:**

1. **името на общината и номера на избирателния район;**
2. **наименованията на партиите и коалициите, регистрирали кандидатски листи за избор на общински съветници в съответната общинска избирателна комисия, и имената на независимите кандидати;**
3. **празно квадратче пред наименованието на всяка партия или коалиция и всеки независим кандидат.”**

и

“Чл.73а /Нов – ДВ, бр.69 от 1999 г./ /1/ Бюлетината за избор на кмет съдържа:

1. **името на общината и номера на избирателният район;**
2. **имената на кандидатите за кмет и съответната партия или коалиция, която ги издига; срещу имената на независимите кандидати се изписва “независим”;**
3. **имената на кандидатите се ограничават с разделителна линия; празно квадратче се поставя пред името на всеки кандидат.”**

Тези текстове създават прецедент в технологията на изборния процес променяйки десетгодишната демократична практика на изборите провеждани от 1990 г. досега. Смисъла на промените е В БЮЛЕТИНАТА ДА НЯМА НИКАКЪВ ДРУГ ОРИЕНТИР ЗА ИЗБИРАТЕЛЯ ОСВЕН ИМЕНАТА НА КАНДИДАТИТЕ И НАИМЕНОВАНИЕТО НА ПАРТИИТЕ И КОАЛИЦИИТЕ ИЗДИГНАЛИ КАНДИДАТУРИТЕ ИМ. Отпадат досегашните допълнителни признаци помагачи на избирателя да се ориентира като – **цвят на бюлетината, номер на кандидата, партията или коалицията.** Въпреки че

дори при преминаването към единна бюлетина беше много по-логично да се запазят досегашните признаци – номерацията и цветът на кандидатите, а дори да се добавят нови – символ на партията или коалицията и др., помагачи на избирателите в ориентацията им в изборния процес. Промените фактически НАЛАГАТ ОБРАЗОВАТЕЛЕН И ЗДРАВΟΣЛОВЕН ЦЕНЗ НА ИЗБИРАТЕЛИТЕ. Хората които не могат да четат или виждат лошо, трудно ще се ориентират в избирателната бюлетина и практически ще са възпрепятствани да използват правото си на глас. В тази насока са и новите Чл.77 /5/ и /6/, Чл.80 /1/ и Чл.81 /2/ от ЗМИ, които затрудняват възможността други хора, на които избирателите с проблеми в четенето имат доверие, да им помогнат.

ГОСПОЖИ И ГОСПОДА СЪДИИ,

Горепосочените изменения и допълнения в ЗМИ ОЧЕВИДНО противоречат на чл.6, чл.10 и чл.41 /1/ от Конституцията на Република България и трябва да бъдат обявени за противоконституционни.

София
17.08.1999 г.

Секретар на ГИСДИ:
/Илия Божинов/

